

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

31 maiu st. v.

12 iunie st. n.

Ese în fiecare duminică.

Redacțiunea în

Közép-uteza nr. 395.

Nr. 22.

A N U L XXIII.

1887.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Urare!

Improvizatie pe un album.)

Al tău picior să calce voios din flóre 'n flóre,
Lucindu-ți etern fața al fericirei sôre,
Și inima ta plină de ângerești comori
Să umple urma-ți numai de sclavi admiratori!...
Femeile gelôse și mute să râvnescă.
Că tînuești în peptu-ți o pronie cerescă.
Prin farmecul privirei și-a graiului minuni.
Să porți pe cap, regină, a stelelor cununi!
Toți tinerii cei falnici, uimiți să te admire,
Simțind c'ascunți un suflet bogat în fericire;
Ca zina din poveste, prin visuri de poet,
Să torni pe râni tot miere cu-al dragostei secret!
Schintele din ochii-ți să verse-o dulce rază
Pe suflete umbrite, pe inimi ce oftază;
Și 'n urma ta o dungă de raze și schintei
S' arâte cea mai dulce femeie 'ntre femei!...
Un drum de crini și roze, sub cer de primăveră
S' atingi, și anii vieții minute dulci să-ți pară...
Să nu știi ce-ți aduce nici mâni, nici ce-a fost ieri.
Plutind în pieptu-ți gingaș eterne mângâeri!
Tronând astfel frumôsă, etern să rămâi jună.
Jubită de o lume frenetică, nebună,
În care eu tot singur să fiu cel mai nebun,
Pe lira mea zdrobită, mereu, mereu să-ți spun!...

Petru V. Grigóriu.

Din tainele Bosforului.

(Novele.)

II.

Numai o sărutare!...

(Înceiere.)

Unde ar mai fi pe lume ochi albaștri ca ai ei
și brațe rotunde cum sînt ale ei?... Cine
i-ar invesei lui viața, și pentru cine ar mai
trăi el atunci?... Cu ea ar peri și bătrânul
Sadulah, pe care el i-l iubește ca și când i-ar fi tată...
Nu, aceste doue ființe nu pot să peră, cine i-ar mai
remâne lui în lume, când totă a lui lume sînt aceste
doue ființe?!

Cum se gândia așa, trudit în suflet și trudit cu
trupul, ajunsese atât de aproape de barca spre care ni-
zuiă, încât auzea chiar și în mijlocul sgomotului
mării țipetele fetei, care întindea mâinile spre el, și
vocea bătrânului, care abia mai putea trage din lopoți.
Stătea numai în barcă, ca și când ar aștepta milă

dela cer, căci așa i se părea lui, mână omenescă nu-l
pöte acum scăpa... De multe ori se apropiase atât
de aproape, încât puteai asvêrli dela o barcă la alta,
și tocmai atunci se vèria între ei câte un val mare,
și-i aruncă pe unul într'o parte, pe ceilalți în alta.

Tinêrul Ialazim se luptă acu nu numai cu ma-
rea, dar se luptă cu sine, cu desperarea de care eră
muncită întreaga lui ființă... Vedea în gura morții
pe acea ființă, pe care o iubiă cu atăta dragoste, în-
cât nici că-și putea inchipuî o viață lăr de ea, dulcea
lui Zülcademă...

Cum să pötă el trăi făr de ea, când șciea că ea
i-l iubește... Nu i-a spus-o, nici a vorbit măcar
cu ea despre iubire, și totuș ea trebuie să i-l iubească...
O singură dată a privit cu dragoste în fața lui, o sin-
gură dată a strîns-o de mână, dar a fost destul acel
moment, ca să o iubească pentru totdeauna și ca să nu
i-l uite nici odată.

Un țipet teribil!... Și tot în acel moment
parcă ar fi cădüt cerul pe el și tôte mările cu vifo-
rurile lor ar fi venit în contra sa... Un moment
nu mai vedea și nu mai auzea, ér în celalalt moment
începü să strige și să râcnescă cu o desperare gro-
zavă: în fața lui, numai la o câți-va pași, vedü cum
barca bătrânului Sadulah se resturnă, cum bătrânul
și fata se cufundară în mare... Apoi ér i vedü la
suprafață, mai mult nu mai vedü nimic!... Un vël
negru i se puse pe ochi, un întunec 1 umplü tot
sufletul... Ce să facă acum?! Să se arunce după
aceia în mare, să-i caute în not, ori să aștepte până
ce-i va ajunge cu barca? Puté-va el öre să străbată
cu brațele ostenite valurile furioșe, și apoi găsi-i-va
pe aceia vii până atunci?... Mult timp nu avea de
gândit. Una simția numai: că el möre decă va mai
sta încă mult așa, decă nu-i va puté ajunge în cu-
rënd pe cei căduți în mare. Și vedënd că este greu
a-i ajunge cu barca, se aruncă între valuri... Alah
să-l păzescă!... Luptă împotriva valurilor cu tötă pu-
terea ce-i mai remase. Dorul, desperarea și dragos-
tea inimii sale, tôte aste i dădeau o îndoită putere.
Peste vre-o câte-va minute i-l ajunse pe bătrânul
Sadulah, și pe frumôsă Zülcademă. Mai trăiau încă.
Inse parcă mörtea i-ar fi atins deja cu mâna ei rece.
Bătrânul abia mai mișcă, ținea numai ca înclăștată pe
fiica sa, care când vedü pe Ialazim notând spre ei,
întinse mâna spre el, pe buzele ei trecü un suris.
Tinêrul ajungându-o, o cuprinse cu o mână peste
mijloc, ér cu cealaltă inotă spre barcă. Acesta eră
înse departe de ei, valurile o asvêrliau în tôte părțile,
și brațe tari trebuiau ca să ajungă până acolo. Ér

lalazim eră ostenit, minune ar trebui să se întempele ca să se pótă scăpă cu un braț ostenit pe el și pe alți doi dintre valurile furióse . . . El inotă cât putú, dar puterile i slăbiau pe tótă clipa . . . Eră in apă, spumă albă se formá in giurul seu, și el totuș parcă simția o căldură mare in tot corpul seu, și parcă eră grozav de négră lumea impregiurul seu . . . Numai in brațele sale stríngea o lume dulce, totul ce avea in lumea acésta . . . Fata. frumósa Zúlcademă i-l stríngea și ea, se simția atât de fericită că-l vede, și se simția atât de nefericită, atât de desperată, când vedea că numai o câte-va minute i-l va mai puté strínge in brațe, apoi o să se cufunde améndoii, toți trei . . . Parcă toți trei șciau, simțiau asta, căci bē-tránul își imbrătoșá și mai mult fata, fata i-l stríngea cu tótă puterea pe lalazim, ér acesta inotă cu mai multă desperare, ca și când ar vedé gura mortii, și ar voi să fugă de ea. Inzădar inse, căci viforul nu incetá, valurile tot mai turbate veniau.

Mai avú atáta vreme și putere, să o atragă pe Zúlcadema aprópe de tot depieptul seu . . . I strínse capul frumos cătră pieptul seu sbuciumat de mórte, i atinse buzele cu buzele sale, și in momentul acela, când se uitá mai duios la ea, și când ea mai drăgostos i-l privia, veni un val mare, și-i acoperi . . .

Mulțimea státea și acum la mal, privia cum vin valurile, cum se jócá marea cu bărcile și corăbiile. Ce joc teribil este acesta! . . . Ce alb este Bosforul, și totuș cât este de inspăimântător! . . . Sgomotul nu incetase . . . Resunau și acum cele șépte punți ale Cornului de aur, cáníi urlau de parcă se sférșeșce lumea . . . Hodșa nu se coborise încă din turnul minaretului, se rugá cu mânilé spre cer, ca și când ar voi să cérá indurare lui Alah, să astémpere marea . . .

Cei după mal vėdură, cum tinėrul ajunge in apropierea bărcii, care se legăná de atáta vreme pe Bosfor, și pe care el plecase să-o scape de peire. Vedea și lupta lui. Ér când in urmă i-l vėdură sárimd in mare, apoi mai târđiu doue bărci góle alunecând pe deasupra apei. điseră cu toții:

— Alah să-i deschidă cerul, a fost un om curagios din sémén afară . . . Pécát de tinerėta lui . . .

Și tocmai tinerėta l'a dus intre valurile furióse, c patimă mare l'a dus in gura mortii . . . Să-l scape, cui i-ar fi venit prin minte, cine ar fi îndrăznit să se ducă cu barca pe Bosforul furios?!

I-l cunoșce cineva pe acel tinėr, l'ar fi putut cineva ajunge viu?

La toți le părea reu după tinėrul bărcăș, pe lângă tóte că nu-l cunoșceau, dar i-l vėdură atât de tiner, atât de frumos . . . Nici unul nu se gândia inse, că in acest scurt timp au murit doi tinėri atât de fericiti, câtă fericire numai póte să fie intr'o mórte de om . . . Ei au trăit cu dor dulce in inimă, s'au ajuns unii pe alții tocmai atunci, când se doriau mai mult, s'au încălđit la căldura dragostei lor tocmai atunci când améndoii erau in mânilé reci ale mortii, și de și acéstă fericire nu a ținut mai mult decât un singur minut, ei au murit fericiti, și fericită a fost intréga lor viėtă, pe lângă tóte, că nu a avut parte pe pământ mai mult decât numai o sárutare . . .

Ioan Russu.

La melancolie!

Mi-ai dus atátea idealuri

Cu nașcerea ta in mormént,

Și mi-ai sdrobot la jalnici maluri

Un sânt și gingaș simțemént.

Pe fruntea mea cândva senină
Ai desvėlit un doliu lung,
Ađi sufletu-mi spre tin' se 'nclină,
Đi bună n'o să mai ajung.

Vederea-mi cade plângătóre
Pe tipu-ți palid și uscat,
Melancolie gânditóre
In lumea ta m'ai apucat!

Ajunge-mi dar' de ici 'nainte
Pe sub salcami tremurători,
Să plâng in jalnice cuvinte
De séra pân' la dalbe đori!

Traian H. Pop.

Pugacew.

(Un episod din viėtă împėrătesei Catarina II din Russia.)

— De L. Du Bois. —

I.

Eră intr'o đi din luna lui maiu 1772, când o femeie tinėră, un cozac și un calugăr ședea impreună la picidorele uneia din acele stânci gigantice, care se află risipite in mare numėr pe stepele Irgisului. Femeia nu avea o fațá tocmai regulată, dar avea un farmec deosebit in blânda espresiune a trásurilor sale.

Cozacul eră mare și vėngios, pėrul seu blond cădea in lungi plete pe umerii sei și se impreună in fațá cu o barbă, de o colóre mai inchisă și crețá. El se numia Tugaroff.

Bărbatul imbrăcat in rásă călugarėscă eră din contră mic și de o construcțiune elastică, ér din ochii lui schinteia o văpaie inăbușită și cu tóte că el nu purtá nici un fel de barbă, fața lui avea o espresiune cu mult mai selbatică, decât a consoțului seu. Acesta se numia Jemeta Pugacew.

Născut in țera cozacilor, in micul sat Simoweisc, el se luptase mai mulți ani sub stindardele russești, desertase inse cu ocașiunea asediării Benderului și fugise in Polonia, unde aflase refugiu la niște călugări ai bisericeii grecești. Acolo el dete peste o nouă lume și după ce mai târđiu se reintórse in stepele unde se născuse, pieptul seu se consumá de setea a se înalță și a fi mare.

Situațiunea acelor timpuri favorisá aspirațiunile sale.

Petru a III murise de o mórte misterióasă și violentă. Pugacew avea o mare asemėnare personală cu el și contând pe acésta impregiurare, el se decise a se da de acel principe. In Moscow fireșce, că nu avú curagiul să facă acésta, pentru că acolo mórtea lui Petru eră un ce notoriu și cadavrul seu fusese espus pe un pat de paradă, mai multe đile dea-rėndul, la vederea publicului; dar in stepele Irgisului, intre țeranii semi-barbari putea el aflá urechi credule și un numėr indestulitor de aderenți pentru rebeliunea ce o intenționá.

Trăia inse un cozac, pe care Pugacew nu-l putea amági despre nașcerea lui. Ambii se născură și crescură laolaltă in acelaș sat. Ar fi fost periculos pentru el să și-l facă neamic pe acel om, care singur eră in stare să descopere inșelăciunea lui. Acest cozac eră Tugaroff.

Pugacew luase de sociă pe fiica lui și cu tóte că in secret deja se cugetá la aceea, ca să-o părăsescă, el totuș i-și mai da aerul a fi fórte devotat tatălui și fiicei sale.

»Tugaroff«,mise el cătră socrul seu, »până acuma norocul ni-a zimbit. Inainte de acesta cu șese ani nu aveam nici o copecă, dar astăzi putem dispune peste un milion de ruble. Atuncea nu aveam un singur soldat, astăzi avem o armată întregă.«

»Da«, respunse cozacul, »norocul i-ți este favorabil, se poate că tu te vei urca pe tronul împărătesc. Dar i-ți vei aduce tu ore totdeuna aminte de condițiunile sub care eu m'am făcut complicele teu? Eu ți-am dat pe fiica mea Sofia. Nu uită, că acea femeie, care a împărțit cu tine serăcia, va trebui să împartă și splendoră și mărirea ta!«

»Nu o voi uită nici odată!« asigură Pugacew.

»Jemeta«,mise Sofia cu tristăță, »noi am fost aici atât de fericiți, pentru ce să părăsim stepa noastră? Spre ce folos i-mi este puterea și bogăția? Eu voiui să am numai amorul teu.«

D'abiă esprimase aceste cuvinte și din depărtare se audi o strigare resunătoare, în urma căreia veniră o mulțime de ființe selbatice, care incungiară pe Pugacew și pe Tugaroff. Erau cozaci, calmuci, bashiri, chirgisi, în costumul lor național, cari împreună cu câțiva țărani armați numai cu cōse formau simburul rebeliunii.

Pugacew aruncă o privire repede asupra lungelor șiruri ale acestor resboinici selbatice și ingenunchiă apoi inaintea sfântului stindard ce eră purtat în fruntea lor. După ce se ridică, se uită cu o privire semnificativă la Tugaroff și strigă:

»Imperiul este al nostru!«

II.

Puține persōne ale istoriei mai noue sânt așa greu de caracterizat, ca împărătesa Catarina II din Russia. Se pareă ca și când în ea erau imbinatē doue femei, — una mare în politică, cutezătoare în proiectele sale și energiosă în executarea lor, er cealaltă nedecisă și selavă a pasiunilor sale.

În timpul ce Pugacew cuceriă o provincie după cealaltă și deja pusese în circulațiune monetă cu efigia sa, ea făcea glume în scrisorile sale cătră Voltaire despre acest aventurier, care i-ș inchipuia, că un tron s'ar putē cuceri cu o mână de țărani beți.

Ea ședea în camera ei de studiu, plecată peste o mesă, ce eră încărcată de cărți în dosul cărora se puteau ceti, icrustate cu litere aurite, nume celebre ca a lui Diderot și d' Alembert. În apropierea ei se aflau principesa Asioff și contele Panin, crescătorul fiului ei, al marelui principe Paul.

»Este ore adevărat«, întrebă ea cu un zimbet desprețuitor, »că acest cozac precum se afirmă din tōte părțile, i-și ține capul așa sus, încât nimene nu este în stare să-i cunoscă fața?«

»Ar fi ușor de cunoscut«, respunse principesa Asioff, »decă maiestatea vōstră ar binevoi a-l combate cu arme ceva mai ascuțite, decât simplul despreț. Rebeliunea este o mult mai amenințătoare și mai periculoasă, decât cum se vedea la început. Toți selavii și o mare parte a preoțimei fac causă comună cu resculații.«

»Se poate«, reșise Catarina, mușcându-și buzele de necas, »dar ce sânt acești selavi? Nimic altă, decât niște creature de animal, care sânt dedate numai a se țeri și nu au curagiul a-și rupe lanțurile, de frică ca nu cumva sgomotul să ajungă la urechea noastră. Încât pentru preoți, apoi lacomia lor după avere este o garanță suficientă pentru supunerea lor. Câteva mii de ruble i face mai fideli și mai servili, ca cum au fost vreodată până acum. Decă nu am avē resboiul cu Turcia și decă Bibitoff nu ar fi un general așa reu, apoi acesta rebeliune ridiculă ar fi de mult sugrumată.«

După acestea mise, împărătesa tăcū câteva momente, i-ș reluă apoi pēna și mise, adresându-se cătră contele Panin:

»Scusați, dar trebuie să-mi incheiu scrisōrea cătră Voltaire.«

În acest moment intră un oficiar de ordonanță, palid și coperit de praf și se apropiă de împărătesa. Catarina se uită cu o privire rece la el și i-l întrebă:

»Ce ai de raportat?«

»Șciri triste, maiestate«, i fu respunsul. »Tōte trupele de armata trimise contra lui Pugacew au fost bătute: el a luat deja Rasypnais și Katisieva. Colonelul Buloff a fost măcelărit cu intrăga garnisonă dela Orenburg, er pe renumitul astronom Lowiecz l'a tras în țepă și cadavrul seu l'a purtat pe lănci, pentru ca precum s'a esprimat Pugacew, să fie mai aprōpe de stele. Multe cetăți sânt prefăcute în cenușă și rebelii sânt la distanță numai de trei zile de marș depărte de porțile Moscovului.«

»Bine, plecă!« i mise Catarina cu cea mai mare liniște.

Ea termină scrisōrea cătră Voltaire și o dete unui camerier pe lângă ordinul: »Un curier la Ferney!«

III.

Raportul făcut nu eră nici decum esagerat, fiind că Pugacew intr'adevăr i-ș aședase castrele mai-mai inaintea porților Moscovului. Inse cu tōte victoriile sale, acel bărbat eră acuma mai puțin de temut ca mai înainte; el se inbētasē de succesele sale neașteptate, comitea tōte escesele posibile, în urma căror perduse domnia asupra partisanilor sei.

Decă Tugaroff și fiica lui i mai remaseră fideli, apoi aceșta nu mai eră din aderință, cel puțin nu din partea celui dintēu, fiindcă Pugacew i-ș alungase soția sa, pentru de a se aliă cu o prostituată.

Aprōpe neliniștit de mărirea neintreruptelor sale triumfuri, voiă el tocmai în momentul când eră aprōpe a seceră fructele înșelătoriei sale, mai bine a se folosi de o stratagemă, decât a oferi o luptă decisivă. Cu ajutorul unui oficier cumpărat din garda imperială, speră el a se apropiă de persōna Catarinei și a o asasină. O lumină de pe terassa Eremitagiului, locul de predilecțiune al împărătesei, avea să servescă ca semn partisanilor sei, că omorul eră o faptă implinită.

Eră în sēra zilei fiesate pentru executarea crimei aceleia, când Tugaroff cu pași neliniștiți se preumblă inaintea corturilor pe cari insurgenții le aședaseră pe țermul Mosevei. O furiă inăbușită, pe care numai cu greu și-o putea predomină, strălucia din ochii lui.

Fiica lui ședēnd la o mică distanță de el, observă cu sfielă espressionea trāsurilor feții sale și cu cât i-l priviă mai mult, cu atât temerea ei se măriă, până când cuprinsă dintr'odată de o idee subită, se apropiă de el plângēnd.

»Tată«, mise ea cu voce rugătoare, »iértă-me, dar tu nu vei fi avēnd de cuget să omori pe Jemeta?«

»Copilă, eu să-l omor? strigă cozacul cu un zimbet străin. »Să-l omor eu?« Nu sânt eu ore amicul seu, confidentul și complicele seu?«

În acest moment Pugacew inierbintat de vin și avēnd deadrēpta sa nouă sa femeie, ieși dintr'unul din acele corturi.

»Jemeta, este timpul!« strigă cozacul, plecându-și ochii pentru de a-ș ascunde mânia ce-l rodea. »Costumul teu de gardist este gata. Sentinela dela pōrta Kogokoi este înțelēsă cu noi. Fii cutezător și vei ajunge împărat!«

»Vino deci și mă imbracă!« strigă Pugacew.

El î-ș preumblă privirile sale nesigure peste zidurile Moscovei, care asemenea unor fantome uriașe se arătau în depărtare, învăluite de umbrele amurgului ce se lăsa.

»Blastēm și peire!« murmură cozacul amenințător, uitându-se în urma lui.

IV.

În porticul Eremitagiului, în ale cărui încăperi somtuoase Catarina uitase de atâtea ori demnitatea unei femei și datorințele unei suverane, sta ca sentinelă un gardist înaintea ușii unei camere, ce era camera privată a împărătesei. Palid ca mărtașa și nemișcat ca o statuă, se părea că el așteaptă momentul când nu se va mai auzi nici un sunet în tot palatul. Apoi întorcându-se repede, deschise iute ușa, o închise după sine și sta acum înaintea împărătesei.

Catarina se cutremură. Un simț nedefinit de frică o apucă, pe când surprinsă privește figura ce sta înaintea ei, a cărei asemănare cu reposatul ei bărbat este isbitoare.

În cel mai de aproape moment inșe se reculese. Ea cunoșcă îndată, că intențiunile celui ce intrase la ea erau criminale și prima ei mișcare î-ș luă direcțiunea spre camin, pe al cărui brau se află un pistol. Inșe Pugacew i tăia calea.

»Catarină«, dîse el încet, »me cunoști?«

»Depune-ți masea, comediant ce ești.« răspuse dînsa. »șciu că ești un înșelător.«

Ochii cozacului erau înflăcărați. Catarina tremurā. Ea iubiă viața, erā o suveranā, avea putere și frumusețe și adorā plăcerile.

Un moment ea cumpeni pericolul, apoi decisiunea erā luată în privința armelor cu care avea să se apere. Suprimāndu-și mândria, ea se prefăcu umilită și în loc de insulte, se puse pe rugăciuni.

»Dta nu mă poți amāgi!« dîse ea. »Dta nu ești Petru al III, sēmeni inșe de o miie de ori mai mult unui împērat. Prudența dtale și curagiul dtale i-ți dau aceea, ce nu-ți pōte oferī purpura.«

Pe cānd dîcea aceste cuvînte, se apropiā ceva mai mult de camin.

»Fericesc intēmplarea«, continuā ea, »care te-a condus în sēra acēsta aicea. Sînt sātulā de viața ce o am dus pānā acuma, precum vei fi și dta desgustat de rolul ce l'ai jucat pānā acum. Lēgā sōrtea dtale de a mea! Imparte cu mine tronul! Fii al meu! Eu sînt în stare să ofer aceluia plăceri fără finit, cāruia i dîc: te iubesc! Jemeta Pugacew, vei refusā amorul meu?«

Împērătēsa, o femeie frumoșā și admirabilā, suveranā peste cincideci miliōne supuși, priviā cu ochi amoroși la sermanul cozac!

În timpul ce Pugacew ascultā acele cuvînte dulci și imbētātore, simțiā cā este invins de o putere neresistibilā, fiindcā în urma esceselor sale din timpul din urmā caracterul seu pierduse acea firmitate, ce o avuse mai nainte.

»Catarinā«, esclāmā el, »dta dispui de o putere fermecātore, cāreia eu nu-i pot resistā. Nu, eu nu sînt Petru al III, ci un serman cozac, nāscut în stepele Irgisului. Dta i-mi oferī amorul dtale, eu i-l primesc! Renunț la planurile mele ambițioșe, pentru cā ideea a inșărți corōnā dtale, mă înalță la o fericire, la care nu se ridicau nici cele mai temerare visuri ale mele. Voesc să-ți servesc ca un selav, voesc să te ador.«

Pecānd el vorbiā, neobservat de el se petrecu o frapantā schimbare în fața împērătēsei. Pe neașteptate, mai nainte de a-și fi putut terminā frasa începutā, sārī dînsa spre camin, puse māna pe pistol și-l îndreptā spre pieptul lui.

»In genunchi, selavule, țeran mojic!« strigā ea. In genunchi înaintea dōmnei și a judecātōrei tale!« Turburarea schintēiā din ochii cozacului.

»Miserabilā!« strigā el oșcilānd sabia.

Dar țeva pistolului i-l amenință și el reculā în fața atitudinei firme a împērătēsei.

»Ești o comedianā escelentā,« continuā el retrāgēndu-se încet spre ușā, »dar să nu puști! Ai putē greși sēu numai a mă vulnerā și apoi — nōpte bunā pentru tōte plăcerile tale secrete, pentru orgiile tale nopturne! Sabia mea nu ar greși!«

Ajunse la ușā, o deschise, fără ca împērătēsa să cuteze a-și schimbā pozițiunea.

»Pugacew te salulā, Catarina! Ia-ți inșe sēma, cā el se va întorce ca Petru al III!«

»Au revoir Pugacew!«

V.

Remāne nedecis, dēcā simțul înșpāimāntōtor al pericolului, de care tocmai scāpase Catarina, i părăsi energia ei firēscā, ori cāse temea să nu provōce pe inamicii ei secreți, prin o prezentare alui Pugacew, care precum se putea vedē se aflau în garda ei de corp: sigur este cā ea nu spuse nimic despre cele întēplate în acea sērā.

În diminēța urmātore ea i-și adunā generalii în giurul ei pe terenul de paradā și le ordonā să mai încerce o ultimā luptā decizētore pentru apērarea imperiului în contra rebelilor.

Lupta se făcu și Pugacew fu bātut de tot și respins în stepele dela Saicu, deunde i-ș luase rebeliunea începutul.

Rānit și urmārit el, însoțit de o cētā de cozaci, de Tugaroff și fiica sa, i-și cāutā refugiu într'un loc d'abiā strābātut în munți. Acolo intîns pe o lespede de pētrā, cu carnea slāșiatā și sāngerānd, avea el timp a meditā asupra erorilor sale și nestatornicia norocului. Cu tōte aceste el nu-și pierduse āncā ori-ce speranță.

»Tugaroff«, dîse el cātrā soțul seu, »norocul ne-a părăsit, dar la locuitorii din Ural eu āncā tot trec de Petru al III. Acest nume va fi de ajuns, pentru de a adunā o nouā armată

Cozacul mișcā din cap și zimbi într'un mod particular.

»Acēsta speranță este deșērtā!« ređise el. »Tot a trecut și ori-ce resistență este cu neputință. Nu-ți remāne alta, decāt să te predai.«

»Sā mă predau eu?« strigā Pugacew spāriat, cercānd să se ridice. »Șciī tu, cā dēcā noi ne vom predā, Catarina va punē să ne sdrobescā cu rōtā și să ne slāșie bucatā de bucatā?«

»O șciu, Pugacew, inșe eu n'am de ce mă teme. Viața ta va servi ca preț de rescumpērare pentru a mea. În restimp de o orā, te voi predā legat generalului Samarow.«

Pe cānd dîcea aceste, apucā stiletul aventurariului și i-ș puse genunchii pe pieptul lui.

»Adu-ți aminte de trecut, Pugacew,« continuā el. Ai avut tu vreodată un soț, care să-ți servescā mai cu credință, ca pe mine? Cine a fost cel dîntōiu, care te-a proclamat de împērat în stepele Uralului? — Eu, care ti-am imprumutat brațul meu pentru înșelātōria ta, fără a mă cugetā nici pe departe la vr'un cāștig pentru mine, — cāruia i-a mai plăcut sulīța decāt sceptrul și cortul mai mult decāt palatul. Ceea ce am făcut pentru tine, o am făcut pentru cā mi-ai fost amic din junie și bărbatul fiicei mele. Inșe tu și-ai bātut joc în mod infam de afecțiunea mea și ai cālcat în piciorē iubirea mea pārințescā. Acum vei avē a simți de mult pregātita mea resbunare! Invins sēu invingētōr, nimic n'ar fi fost în stare să te

FLÓREA ORIENTULUI.

scape. Dacă ai fi câștigat o coronă, eu aș fi fost cel dintâiu, care ți-aș fi rupt-o de pe cap și ți-aș fi pătat hermelinul cu sângele teu perfid!»

Pugacew îngălbeni ca cêra și sudori reci i curgeau de pe frunte.

»Barbar ce ești,» sbieră el, «nu sînt eu destul de ticălos?»

»Nu așa ticălos ca pervers.»

»Lasă-mi timp să espiez.»

»Cere-l dela împărătesa!»

»Grație, Tugaroff! — nu pedepsi o greșelă prin o crimă!»

»Tu ai lăpădat pe fiica mea!»

Frica de mörte alui Pugacew creșcea cu fiecare cuvânt. El vedea pré bine, că ura cozacului eră neimpăcată și de aceea se tiră la picioarele Sofiei, care tăcută și tristă sta la o mică distanță de ei.

»Änger, in contra căruia am pécătuit in orbirea mea, se rugă el, »nu voești tu să pui un cuvânt bun pentru mine?»

»Ea te blastemă, infam ce ești!» strigă Tugaroff.

»Te iert, Jemeta!» șopti tinëra și plecă cu pași șovăitori.

VI.

Patruspredece zile mai târziu, pe una din marele piațe ale Moscovului se adunase o mulțime numărösă inaintea unei colivii, in care se arată poporul un prisionier. Catarina II încă se află între privitori. Cu o plăcere selvatică se uită ea la acel cadavru încă cu viață ce se află in dosul drugurilor de fer.

»Bună ziua, Pugacev!» dîse ea cătră nefericitul aventurier.

Apoi adresându-se cătră principesa Asioff și cătră contele Panin, cari o inșoțiau, le dîse:

»Venii, comedia s'a terminat! Trebuie să scriu lui Voltaire și să-i raportez despre acesta.»

In ziua următoare Pugacew a fost sfășiat in patru părți.

Tugaroff și fiica sa se întörseră in stepele lor din Irgis.

I. G. Barițiu.

O căsătorie curiosă.

(Din poveștile bunicei.)

Regret foarte mult, iubitele mele cetitoare, că mi-ai refuzat invitarea la poveștile bunicei; dar știu pré bine, că aveți multe distrageri și ocupațiuni, cari vë răpesc tôte momentele libere, deci vë asigur, că nici decât nu mă aflu ofenzată, ci dincontră foarte fericită aflându-më in plăcuta pozițiune de a putë conversa cu dvöstre.

Étä voi istorisi întemplările din intervalul petrecut cu bunica. Soriöra mea Helena, care locuia cu părinții la moșia noastră din comuna S. de mulțori se plängea la bunica, despre viața monotönă dela sat. Odiniöră fiind bunica in voie bună séu precum se dîce bine dispusă, étä cum o mângăia pe soriöra: »Drept aceea, că mulți dintre orășeni detestézä viața dela sate; ba, unii merg până a declarä, că de i-ar osindi cineva să trăiescă măcar numai o săptămänă in sat, le-ar căută să se prăpădescä de dorul orașului.

»Pré natural! Ei nu pot suferi nici influința aerului necorrupt, intocmai precum unii gingășiți nu pot să suferă dușul de apă rece. Și-au deprins organul respirațiunii cu atmosfera de prin orașe. Ce e drept, la orașe lumëa merge la teatru, baluri și alte

distrageri, dar și viața dela sat i-și are plăcerile și petrekerile sale, deși nu sînt chiar așa sgomotöse, ca celea dela orașe. Apoi, in fine »nu șcie omul că din ce tufă ese epurele«. Étä o istoriörä întemplată la un sat monoton.

Un neguțetör tinër din orașul H. fu invitat nu de mult la o familie dela sat, la vênätöre. Primi invitațiunea cu bucurie și se dusë. Intr'o nöpte junele nostru neputënd durmi, aprinse o țigară, și prinse a se uită pe ferestă afară. De odată zări in curte o figură care se preumblă in sus și jos, apoi dispărü. In alta zi junele povesti scena petreculă — domnului.

— De bună sémă — respunse acela — cutare servitor a voit să facă o glumă.

In alta nöpte figura erăș apărü, junele eși și neobservat i trase inelul de pe deget. Nu peste mult figura dispărü. In alta zi junele întrebä la mäsä, că n'a perdut cineva un inel?

— Eu am perdut unul, — respunse domnișöra casei, — și nu știu cum și unde?

După mieđădi junele vorbi serios, cu tata domnișörei, și i spuse că domnișöra e — sonambulantă. Medicul de casă de loc fu chemat, și impreună cu părinții se consfätuiră.

— Domnul meu, — dîse medicul cătră junele — am să-ți spun o vorbă între patru ochi. Lécul cel mai bun in contra sonambulismului e căsătoria. Domnișörea e tinëra și frumösă, e unica fică a părinților sei, și așa va eređi o avuție frumösă, ceea ce nu e nenorocire mare. Părinții mi se pare că te iubesc. In locul dtale eu aș peți fata.

Tinërul neguțetör făcä așa, și acum trăeșce fericit cu soția sa.

La tôte, dar cu deosebire Helenei i plăcü förte conversarea bunicei, chiar și eu m'am decis. ~~Vera~~ următöre a o petrece la părinții mei, căci viața dela sat e förte practică. Më voi nisui a descrie petrekeria mea dela sat; până atunci inșë vë rog de așteptare, și ve doresc fericire și petrekerie bună!

Cornelia R. Lupu

Literatura populară.

Interetul, ce de câtva timp s'a pus in colectarea tuturor produselor intelectuale ale poporului român, a făcut să se imbogățescä intr'un mod considerabil literatura populară.

Până astăzi ea numără câteva opere de mare valöre, luate in samă chiar de Academie, care a venit și a dat concursul ei pentru tipărirea lor, făcënd prin acesta ca și Folk-lor-ul românesc să se imbogățescä.

Cei ce s'au ocupat special cu această ramură la noi, nu sînt tocmai așa de mulți, și deși, puțini totuș o mare deosebire există între ei. Până mai ieri acel care se indeletnicia cu colectarea poeziilor populare, se siliä nu a reproduce fidel produsul popular, ci din contră a-l indreptä și corectä, pentru a-i da o formă literară, așa că noi avem poezii populare făurite. Inconvientul unui asemenea sistem de colectare se vedea cât de colo cât de mare erä: nu se putea vedé bine poporul in golăciunea lui in dosul acelei făuriri conșciante, și ori cât s'ar căzni cineva, tot nu ar pricepe de esemplu ce este al poporului in puținele poezii colectate de Gh. Säulescu, și ce e al colectörului. Erä o manie de a latinisä limba la unii (Gh. Säulescu), alungänd cuvintele slave, séu de a litera-

* Manuscriptele lui Gh. Säulescu in Analele Academiei Romäne pe 1884.

lîsă viersul la alții (ca V. Alecsandri, At. Marincescu etc).

Dusă la esces această sistemă, s'a ajuns la o sumă de poezii populare, care numai populare nu erau. Enșiși cetitorii depe atunci se indoiau de acesta și V. Alecsandri, acel care și-a căpătat mai mare merit pe acest teren, a avut a suleri de efectele rele a acestui dezastros sistem.

Se indoiau unii din cetitori decă »Miorița« ar fi curat populară, vedënd că e prę bine ales viersul; la această indoială el respunde în studiul seu »România și poezia lor*«, că ar da fôrte mult ca condeiiu seu să producă asemenea cap-de-opere.

Totuș respunsul seu pe noi nu ne mulțameșce, căci singur el pune în capul poeziilor tipărite în 1852 »adunate și îndreptate«, ceea ce însemnă, că tot ce ne dă el acolo nu e în forma originală românească, ci schimbat, și lucru curios ceea care ocupă locul înteu e »Miôra«, care după titlu e adunată și îndreptată. Scuză dar aci nu se incape.

Reul începuse a se imită de unii de alții, până ce ajunsese că nu mai cunoșceai de sînt populare, cum sînt: »Poesii populare, de pe valea Prutului« Huși 1872, adunate și corectate de reposatul Caranfil, fost institutor în Huși.

Trebuiau puse stavile, căci a mai fi continuat pe acea cale eră a face o muncă zădarnică. După critici număroșe făcute prin diare și reviste** acei ce colectau poeziile populare și-au deschis ochii și nu s'au mai năzuit să coręgă ci numai și numai să colecteze din drepta și din stînga, pentru a imbogăți materialul necesar la cunoșcerea poporului român. Și din fericire pentru noi s'a adunat fôrte mult, căci avem opere voluminoșe, cari cîprind numai de ale poporului, opere de mare preț pentru noi, cum sînt: »Doine și strigături« din Ardeal de dr. Iarnik și Bărsan, și »Poesii populare« de G. Dem. Teodorescu.

Tôte acestea sînt în noul sistem colectate: nu vom vedé pe nicăerea corectat séu îndreptat viersul, ci dat cum l'au auzit fie din gura lui Petru Șolcan, lăutarul Brăilei, un alt Barbu Lăutarul, fie dela lucrătorii dela Crucea de piétră, fie colectat de elevii din școlă de pela țărani, cum ni se spune în prefața »Doinelor și strigăturilor din Ardeal.«

În conformitatecu acest nou sistem de colectare a poeziilor populare s'au stăbilit următoarele norme, ce trebuesc luate în samă de acel care s'ar indeletnici cu poporul.

a). Să se pună locul de unde s'a colectat poezia, însemnându-se decă e sat, târgușor séu oraș.

b). Să se arate numele povestitorului, séu naratorului.

c). Să se arate decă povestitorul șcie ceti séu scrie, căci vom puté ghici decă poezia, ce el ne o relatează, e schimbată în formă séu nu.

d). Să se copieze așa cum a pronunțat-o povestitorul. Decă această nu e riguros la ori ce poezie, e absolut imperios atunci când voim să dăm mostre de limbă.

e). Să se noteze însemnările unor cuvinte, decă ele ar avé un sens deosebit în localitatea de unde ai colectat poezia; de preferat e ca acea esplicare

* Diarul »Bucovina« din 1849 Pg. 177-182 și 205-208, ce apărea în Cernăuți sub dirigiarea reposatului C. Hurmuzachi. Er în discuțiunea urmată în sinul Academiei în 1883 Marte 13 revine și țice: »Ar fi fost un mare titlu de glorie pentru mine să le fi creat, dar faptul esact e că nu sînt ale mele, ci aparțin acelui condeiu anonim ce e în inima poporului.«

** B. P. Hășdău și Bonif. Florescu în Columna, lui Traian 1874; Em. Crețulescu idem. 1874 Pag. 109; G. Dem. Teodorescu în »Cercetări asupra proverbelor române«.

a înțelesului cuvântului să se dea séu de narator, séu de o persoană care nu șcie carte.

f). În cas de găsim variante, să preferim pe cea mai lungă, căutând înse a pune jos în note variantele.

Observarea riguroșă a tuturor acestor norme e fôrte folositore.

Putem cunoșce prin ea variantele aceleiaș poezii, lucrul cel mai important în limbă pentru a cunoșce deosebirile, ce o idee a luat după timp și loc.

După aceste norme s'a orientat și dl G. Dem. Teodorescu, cel mai strict observator a lor, și tot cam în acest fel a fost și cestionarul ce dl Hășdău a adresat invetătorilor și preoților din tôte părțile locuite de Români spre a adună materialul necesar la alcătuirea Dicționarului limbei populare și istorice a Românilor.

Gh. Ghibănescu.

Doine, hore și chiuituri populare.

(Din giurul Năsăudului).

XXVIII.

Trandafir cu două flori,
Mama-i cu două norori:
Una-i ruja macului,
Alta-i ruja dracului. —
Una-i pune lăutore,
Ca să-i fie-opăritore;
Alta merge la fântână,
Cu cămeșă socrii-'n mână,
Și-o intinde 'n apă-odată:
— Na-ți-o, sócră, că-i spălată
Și-o acată pe-o nuia,
Căni hărăe la ea!»

XXIX.

— Bărbate cu șese boi,
Vinde doi și-mi ie resboi,
Vinde-o vacă și-mi ie spată,
Să nu șed ca și o fată. —
— Tu muiere draga mea,
Pentru trei fire de tort
Nu mi-oi pune jugu-'n pod.
— Bărbate sufletul meu,
Lasă-te de găzdacie,
Cumpără-mi făgădău mie.
— Ție-ți place pălinca,
Mie mi-i dragă lumea! —

XXX.

Decât tinăr și cătană,
Mai bine-'n codru cu pînă;
Țiua-oiu pașce oile,
Nótea-oiu bé cu mândrele!

XXXI.

Trec voinicii Dunărea,
Câte patru-alătura,
Tropotind cu păucii,
Blastemându-și părinții:
— Maică, tu-i avé păcat,
Că prę reu m'ai blăstemat,
O blăstăm, maică, de foc,
Să n'am eu nici un noroc,
Și blăstēm, maică de pară,
Să n'am eu nici o țienelă,
Să umblu din țără 'n țără
Cu prifontul subsuoră;
Cu prifontul nesărat,
În piciore frământat!

Esposiția pictorului Grigorescu.

— La București. —

În luna trecută, decă-mi aduc bine aminte »Figaró« vorbind despre esposiția distinsului nostru pictor Grigorescu, cam cu aceste vorbe își incheiă darea de semă: »Tablourile pictorului român la tot cazul nu sînt ceva ce să putem vedé nici chiar la Paris în tóte dílele. Artistul prin tablourile care ne-a fost dat să vedem, intrunește întrênsele tóte acele calități, care asigură o deplină reușită și dau speranță, că acest artist, care acum plécă în patria sa, acolo va puté continua în ale artei sale tot cu aceeaș dibacie, cu care trebuie să fi făcut operele, ce dintre noi mulți am admirat și cari fac onóre nu numai némului seu, nóue cari sîntem inruditi și între cari și-a petrecut destule díle, ci póte fi invidiat chiar de cãtră artiștii țérilor din occident... Este ceva deosebit în fiecare trásură de pensulă a lui, ceva ce te frapéză într'un mod deosebit, ce te atrage și te încáldeșce, fiecare caracter al operilor sale este ceva ce nu găsești numai la artiști mari și laureați. Peste puțin timp plécă. Noi nu-l vom uită, și sîntem siguri, că patria sa îl va primí cu aceeaș căldură, cu care vorbim noi despre el.«

A și sosit. Să intrăm în sala băilor Eforiei, și să vedem și noi acele opere despre care cu atăta entusiasm vorbeșce francesul, de sigur versat în ale artelor.

În dóue salóne, nu tocmai spațioșe, cel puțin pentru a face o esposiție de tablouri. — vedem mai bine de 200 tablouri de diferite mărimi. Le putem împărți în următóarele grupuri: Studii, peisaje, idiluri și scene din viața noastră națională, precum și tipuri marcante din popor.

Despre cele dintéu puțin este de díș, nu pentru că nu ar merita a ne ocupá de ele din punct de vedere artistic: nu, ci pentru-că represintând parte studii de flori, de case ori vre-o luncă frumósă, nu avem mult de spus despre ideia ce represintă, aici puțin póte fi vorba de ideie, ai a face mai mult cu forma, cu mǎestria propriu díșă. Er noi din parte-ne numai laude putem aduce în astă privință pictorului, în a cǎrui studii poți vedé o adevérată artă... Flori, póme, arbori etc. lucrare cu atăta precisiune și într'un mod atăt de natural, încât nu șeii pe care din dóue să o admiri... Și decă dl Grigorescu va lucrá la studii și de aci încolo, ca la studiile din Vitré și Vicensio, aceste opere, numite studii, au să facă parte din cele mai 'rumóșe creaturi ale artei dsale.

Peisaje sînt multe, unele par a fi lucrare cu graba unui artist care șcie că este stǎpán pe pensula sa, și că lucru de artă face prin ori ce trásătură a sa. Imi aduc aminte de tabloul lui Munkácsy »Cristos înaintea lui Pilat«, tablou ce a făcut senzație în lumea artiștilor: și se pare că ar fi lucrat de un vopsitor — privind numai forma, ori mai bine díș modul, usurința cu care artistul coloréză, intrupeșce ideia. Uitându-te inse la espresiunea figurelor, la ideia ce transpiră din intréga combinație, uiți forma, nu veđi bucățelele de vopsele mari ca bobul de linte, remái ca perdut și muncit de acele gânduri, care trebuie să-l fi muncit pe artist când a dat espresiune unei pánze care vorbeșce, unor figuri mórte, dar din a cǎror față veđi milă și ură, blástém și iertare...

Am adus acest esemplu nu pentru a face com-

parație cu peisagele dlui Grigorescu, ci pentru-că după a mea părere, în operele dlui este un germen, pe care decă i-l va cultivá, va ajunge, ca și atunci, când va face numai peisaje ori o simplă schiță, să facă un lucru, sub care să-și póta pune cu mǎndrie iscǎlitura, și care germen cultivat fiind în ucenicul de vopsitor, cum a fost Munkácsy — a ajuns om de valóre în Paris, în centrul lumii artiștilor; și unde este scris, că prin stǎruință dl Grigorescu nu póte să ajungă la o tréptă unde să nu te mulțumești numai cu apreciaři de díare, ci să te faci decă nu le capul, cel puțin un membru însemnat al acelei școli din care faci parte ori secol în care ai trăit.

În studii și peisaje poți să arăți, decă ești artist, ori numai simplu copiator de pe natură. Dl Grigorescu a trecut în aceste dóue peste greutăți și numai fórté puțină ingrigire și bǎgare de semă pentru formă și va fi tare și în asta ca în cestie de creațiune, decă vrei ca la fantasie, unde putem díce, că este mare de tot. Asta ne o dovedeșce atăt numărul, precum și felul cum tablourile espuse sînt făcute.

Săcum să trecem la partea mai tare a dlui Grigorescu, la idiluri seu mai bine díș schițe și la partea, care vedem ogindându-se viața noastră națională.

»O Nimfă durmind« și »Cadána« sînt hotărit opuri pe care decă le-ar puté vedé Makart, sub a cǎrui impulsione trebuie să fie lucrare, ar puté felicita pe dl Grigorescu ca pe un demn urmaș al seu. Veđend »Nimfa durmind« a dlui Grigorescu, mi-a reinviat în memorie tóte acele schițe a lui Makart, care au făcut epocă: »Cele patru anotimpuri«, în care într'un mod atăt de ingenios pune alătorea natura cu omul, cu fisicul frumos al omului... Nimfa dlui Grigorescu póte fi o bună soră cu »Primăvera« lui Makart. Acelaș corp care te imbétă și decă »Primăvera« lui Makart te atrage cu ochii și cu florile, apoi nu mai puțin te rǎpeșce Nimfa cu corpul ei fraged, nu mai puțin te atrage umbra désă unde dórne, și nu mai puțin te infierbintă dorul: cum póte să fie fața acestei Nimfe, pe care caprițiosul de artist nu-ți dá să o veđi, ce ochi, ce sprincene póte să aibă?... Asá mai pricep și eu naturalismul, dar nesăbuire cum fac unii — va să díca a-ți bate joc de artă... »Cadána« este și ea o creațiune tot a școlei naturalistilor... Ochi negri și adanci, de par că te perđi în trénsii, cap frumos, brațe molatice, și intréga ființă ceva din cele ce-ți destéptă citirea celor o mie și una de nopti...

»O floricică«, un tabloaș abiá de o palmă și mai bine de lung și o șchiopă de lat, dar lucrat cu artă deseversită, pán la cel din urmă fir de iérbă și flóre... represintă o mică copilă, într'un cǎmp de flori... Numai atăt, dar destul, pentru ca să veđi că un artist român încercat-a și el a pune omul în mijlocul naturei și prin fantasia și invértirea pensulei sale a crea o armonie între acești doi, om și natură, ca să te mișce, să te facă a te oprí mult înaintea unei pánze lată de o șchiopă și lungă de o palmă și ceva... Și încercarea a reușit de minune.

»Un cetățén în perspectivă« este cap de operă. Și ca să poți înțelege pe deplin ce represintă acest tablou, trebuie să fii mai nainte de tóte român din România, să cunoșci istoria țerii bine și să gândești ceva așa în ascuns... Este acest tablou o adevérată satiră a timpului în care trăim noi cei de aici... Un ovreu, leșesc decă nu greșesc, destul că este ovreu în tótă a lui făptură: ochi lucitori de șirețenie și de bucuria care o simte când are în mână jalba cǎtră Cameră, în care cere împământenirea, și éráș un fel de părere de reu, ce trebuie să simtă când este silit să se ducă cu ogăscă grasă, dómne iértă-mé, dar

eu așa cred, unui deputat care să vorbească apoi în favorul împământenirii ovreului — pentru o găscă grasă. De făceam eu catalogul, puneam titlul acestui tablou: »Impământenirea pentru o găscă grasă«, tot în frunte ca și cum este pus cu alt titlu... Tabloul este de mărime naturală, costă 8000 lei, încă nu eră cumpărat (între noi fie dis: omeni noștri nu prē se indeletnicesc la asta, ori dēcă cumpēră, cumpēră de cele mai ieftine). »Tip de ovreu din Moldova«, »Un tērg« sūnt tot ovrei, de care am admirat cu toții în »Un tērg din Moldova«, pus la espoziția Intim-Club, anul trecut, și despre care correspondentul foilor de dincolo, dēcă-mi aduc bine aminte »Tribuna« și »Familia« au vorbit cu laudă. Nu voi a dīce după alții, dar atāta pot spune, cā dl Grigorescu are niște ovrei, ce-i fac fală.

Cei trei »Prisonieri« sūnt un profund studiu de psihologie, ori ca să nu me încure: starea psihologică și antropologică a unor prizonieri, osindiți pōte pe viēță — se pōte vedē așa de clar din fața acestor tineri bărbați, căci din nenorocirea lor, au fost de tineri osindiți la o educațiune pe care de silă mare trebuie să o supōrte, educațiune — beteșug al timpului...

Er în cele ce urmēză i-l salutăm pe dl Grigorescu ca pe intēiul venit. În fine, ētā-ne în stare de a putē scrie, cā am dat de un pictor, care a studiat viēța nōstră națională, care cunōșce în deamēnunt întregul traiu al poporului nostru, și care ș-a dat apoi ostēnēlă ca cu ajutorul artei sale să pună pe pānză scene petrecute între munții nōștri, să facă oglinda vāilor nōstre, să trecā în istoria nōstră și să scōtā de acolo lucruri, cari, fie sigur artistul, i-l fac demn de numele pictorului nostru național...

Schițele dela Rucār, intrēnsele cu casele nōstre dela munte, cu țērānii care stau de vorbā sub cerdac, pe prispa casei ori lângă foc, »Ilan Mōrā-sērēcă« înaintea sa cu curale, lângă dēnsele boi culcați, alătura gāini ricāind, ēr mușterii cu hangiu de vorbā sub cerdac: povestesc de drumuri lungi și vremuri grele, — O casă țērānescă dela Cāmpina, O stradā la curtea de Argeș, Bordei pe malul Dunării, Locuințele de țigani, Malul Dimboviței odiniōrā și altele sūnt dovedī, cā artistul i-ș cunōșce țēra, cā înțelege și simte frumosul ce cuprinde între hotarele ei, ēr Ciobānelul, băiat tīnēr venīnd fālnic pe șosea, cu privire voiōsā în ochi, lat în umeri și român verde cum am dīce în întregitatea lui, — Matrōna dela Rucār cu fața ei blāndă, cu portul pitoresc și Argēua, fatā care țese într'o odaie cam întunecōsā, numai cu o ferēstā, sūnt tōte scene și tipuri, care au să remānā neperitōre și de care în lipsă de șpat nu pot a mē ocupā mai mult. Bucureșteni, nu perdeți ocașia de a le vedē!

Transport de provisiuni în Bulgaria — 1877 — este una dintre cele mai remarcabile scene ce s'a petrecut în istoria nōstră... Cāmp întins, acoperit de zāpadā mare, prin aer ciōre, ēr în mijlocul acestui trist cāmp un șir de căruțe țērāneșci, transportānd hranā și îmbrăcāminte celor de sub zidurile Plevnei ori de prin șanțurile Griviței... Țērānii prāpādiți de frig, cu căciula pānā din jos de urechi, cu mānile în cogioe și ca să nu le inghiețe piciorēle, merg alătura cu boii lor, cari abīā trag prin zāpada mare... Vedī așa s'a cāștigat independența și numele nostru, și dl Grigorescu fie fēlicitat pentru cā și-a ales asemenea scene de pus pe pānză...

Aste și alte multe, pe care într'o foiță nu le poți înșirā — sūnt lucrurile, despre care dīcem și noi cu francesul: Este ceva deosebit în fiecare trāsūrā de pensulā a lui, ceva ce te frapēzā într'un mod deosebit, ce te atrage și încāldeșce, fiecare caracter al operilor sale este ceva ce nu gāsești numai la artiști mari și laureați... Ioan Russu.

Moda — bărbătească.

— Viena.

Și moda bărbătească își are schimbările și caprițiile ei. Intoemai ca și la moda de dame, așa și aici fiecare sezon aduce modele interesante și novități cu privire la croitura și stoffe. Magazinele de modă americane și franceze emulēzā în inventarea de stoffe varii și costume elegante, pecānd modistul engles se nisueșce a inventā pe acest teren tot ce e practic și elegant. Aceste schimbări periodice nu aduc ceva ce dōrā încă nu ar fi fost, ci din contrā sūnt tot aceleași forme și modele din anii trecuți, numai cevaș altmintrelea în ceea ce priveșce croitura pantalonilor, rocurilor și jachelor. Odiniōrā erau pantalonii dedesubt largi și strēmți peste genunchi, acuma sūnt largi deasupra și cevaș mai strēmți dedesubt. Asemene este și cu pardesiele, aceste erau odiniōrā lungi și comode, acuma sūnt scurte de tot și cu gulere late de catilea sēu atlas. Așa e și cu giletele: cele colorate și presărate cu flori, ce le purtau strābunii nōștri, se pot îmbrăcā, fără a te cugetā mult, căci dēnsele astādi ērāș sūnt la modā. Și acel frac roșu ce odiniōrā îl portau cavalerii dela curtea francesă, astādi îl vedem des și e un ôspe bine primit în salōnele parisiane. Așadarā tot modele vechi, inse schimbate în ceea ce priveșce croitura și aranjate după gustul de presinte.

Una inse trebuie să constatez mainainte de a trece la descrierea modei nouē bărbăteșci — influința acesteia asupra modei femeieșci. Soliditatea cea simplā în ceea ce priveșce croitura și stoffa și care e propriā modei americane englezeșci, vine la aparință și la toilette de dame, cu deosebire la cele de stradā; și tot din aceeași stoffā și tot după aceeași croiturā se gātesc în unul și acelaș atelier vestminte pentru dame și pentru bărbați. În Paris, în Londra și New-York se pot vedē dame și bărbați pe promenade în unul și acelaș fason, așa de esemplu în »Ulster.« Și chiar și stoffa e tot aceeaș, cu deosebire »Homespune« netedā sēu quadrolate englezēcā sēu irlandezā, în colōrea drap întunecată și deschisā. Ulsterul pentru bărbați are douē rēnduri de bumbi, din dērēpt e croit en taille și proveđut cu indoituri, cel pentru dame asemenea cu douē rēnduri de bumbi, en taille și cu indoituri și guler militareșc. Ulsterul e fără indoialā pentru timp urit cel mai practic vestmēt atāt pentru dame, cāt și pentru bărbați. La jachet ērāș e gustul femeiesc asemenea celui bărbătesc și în tōte dīlele putem vedē cum damele umblā în jachete elegante de Kammgarn și diagonal. Asemene și blusa oficirilor austrieici se pōrtā ici și colo. Și acum fie finite aceste studii comparative peste simpatia toiletelor ambelor sexuri, în scurt o să descriu moda ce o ofere și prescrie acest sezon și precum se pōte vedē la Grünbaum pe Graben.

O schimbare caracteristicā a gustului vine la ivēlā în moda nouā bărbătească: paltonēle și giletele nu se închid așa sus ca în anii trecuți, ci merge așa de în jos, încāt se observā cravata modernā »Lord« — o mașnā latā. — Acēsta tăeturā (Ausschnitt) se observā chiar la primul model »The double Breasted Frock-Coat«, un cabat fōrte elegant cu douē rēnduri de bumbi, gātīt din diagonal Kammgarn negru sēu albastru în mustre mici și mari, nu prē tăiat, en taille, cevaș mai lung ca în anii trecuți, fasonul cupțușit cu mētasā, se închide cu trei bumbi și e așa de tăiat, încāt se observā de tot cravata Lord. Din asemenea stoffā se gāteșce »The Single Breasted Jacket«, se închide cu trei sēu patru bumbi, cantele sūnt decorate cu șinorā latā de mētasā, fasonul cevaș mai tăiat ca mainainte. Giletul jōcā astādi o rolā mare: se pōrtā atāt discret din stoffā ca și cabatul, cāt și din piquet

englezesc cu desine varii, ba chiar și brodării de mână se pot vedea pe unele.

A venit însă timpul când cavalerul elegant trebuie să posedă cel puțin o duzină de gilete de stoffe fantastice. Pantaloni se fasonază nu pră de tot largi și sunt predominante Kammgarne verstate și quadrolate. Forte elegant e pardesiul cel mai nou »The Single Breasted Over-Coat«, din diagonal Kammgarn în coloare deschisă, cu deosebire brună și drap, cu gulere de mătăasă, mânecile la capăt decorate asemenea cu mătăasă... așa dară ceva de tot nou. Acest pardesiu elegant, carele ajunge până la genunchi, a făcut furor la corso. »The Single Breasted Jaquet Suit«, este un costum elegant din cheviot englezesc verstat seu Kammgarn în coloare deschisă, cabatul tăiat en taille și se închide cu doi bumbi, fasonul așa de tăiat, încât să se vedă cravata. Pantaloni și vestă din asemenea stofă. »The Sack Suit« e un costum complet gătit din Homespun englezesc în colorii deschise neted seu quadrolat, saccoul cu un șir de bumbi și se închide deasupra cu un bumb, fasonul tăiat în formă rotundită.

Giletele de mai sus se poartă la toate toiletele amintite. Pe aici era să uit încă o novitate a acestui sezon: The Double Breasted Frock Suit«, un costum complet gătit din Kammgarn deschis cu deosebire în coloare brună. Cabatul e provădit cu două șiruri de bumbi, fasonul cuprins cu mătăasă de asemenea coloare. Pantaloni și vestă de asemenea stofă — o toaletă pe cât de originală, pe atâta de elegantă și e creată pentru staturile elegante. Aceasta ar fi programa modei mai nouă.

Și ca acesta să fie și mai clară, amintesc că pălăriile în acest sezon se poartă în coloare de biber, drap deschis seu surie, fasonul cu căpățînă rotundă și pînă mai lată. De cravata Lord ca novitate a sezonului am amintit. Afară de acesta se poartă și cravate lungi de piquet, sirah, rips greu desinat și crepe brodat. Cu deosebire în colorile terracotta rubin și verde deschis sunt foarte căutate. Cămeșile mai nouă sunt verstate, alb cu rosa seu alb cu albastru, inse cu manjete și gulere albe, ultimele sunt nalte și indoite în cornuri. Batistele se poartă gătite din batist fin și decorate într'un corn cu o frunză de trilioi seu albe și cu margini verstate. Păpușii sunt ascuțiți, închiși fals de o parte și cu călcăie joase. Ciorapii se poartă din mătăasă colorată și cu deosebite desine. Parfumul mai nou al cavalerilor de modă e Mikado-bouquet și mirosul dulce al acașului.

Stella.

Flórea Orientului.

— Veți ilustrațiunea din nr. acesta. —

Ilustrațiunea noastră din nrul acesta înfățișează un tip de fantasă, creat de imaginațiunea artistului. Nu este o persoană anume, ci o compoziție, care ține să intrinască trăsăturile caracteristice ale unei rase. Femeia asta este o greacă, frumoasă și încântătoare, de care sunt multe și la alte nămurii în orient.

I. H.

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Almanac literar. Societatea »România Jună« din Viena, care a editat la 1883 un almanac literar, a decis să întreprindă continuarea aceluia, fiind îmbărbătată de succesul deseversit ce l'a avut acel almanac la publicul român. Scopul almanacului va fi întocmai cași 'n trecut: a prezintă publicului român

o privire a stării actuale de dezvoltare a literaturii noastre. Comitetul societății s'a și adresat către mai mulți bărbați de litere, rugându-i a trimite spre scopul acesta câte o scriere ce vor crede potrivită. Forma și mărimea almanacului va fi ca 'n trecut. Timpul eșirii nu este încă fiesat, dar societatea dorește a-l da cât mai curând la lumină. Sântem convinși, că publicul nostru cetitor il va întimpină cu aceeaș căldură ca întăia-óră.

Colecțiune de romane. Dl Constantin Drăgulescu, unul din colaboratorii ziarului »Românul«, s'a hotărât să reunescă într'un volum mai multe din romanele sale ce a publicat în foia ziarului numit. Spre acest sfârșit a deschis liste de abonament, cu doi lei volumul.

Carmen Sylva a făcut o plăcută surprindere pentru iubileul reginei Victoria. A tradus în românește memorialul reginei Victoria, ordonând totodată, ca să se tipărească și o ediție ieftină populară. Regina a esplicat tot ce ar fi greu de înțeles pentru publicul mare și a adus astfel la cunoștința poporului seu simpatică înfățișare a reginei Victoria. Un exemplar de lux regina României il va trimite la Londra ca dar pentru regina Victoria.

Reviste. »Convorbirile Literare« dela 1 maiu încep să publice traducerea metrică a tragediei »Maria Stuart« de Schiller, traducere făcută de dl Iacob Negruzzi, în broșura asta primim întregul act întăiu; tot acesta broșură începe și traducerea scrierii lui W. Kotzebue intitulată »Lascar Vioreșcu, o iconă a Moldovei din 1851.« Se continuă traducerea lui »Don Quijote.« Ca scriere originală găsim sfârșitul studiului dlui A. Papadopol-Calimach: »Desrobirea țărânilor în Moldova« și poezii de T. Robeanu și George Vasiliu. — »George Lazar«, revistă pentru educațiune, care ese la Bérlad, în nr. 2 publică un articol al dlui Gh. Ghibănescu despre »Literatura populară«, pe care-l reproducem în nr. prezinte, drept avis pentru cei ce se ocupă cu culegere de poezii populare. În acelaș numer găsim un articol de dl I. M. Halita: »Din ale școlii primarie:« o recenziune de dl S. M. H. și un articol de dl Gericon.

Cărți de școlă. »La Brașov« în editura librăriei N. G. Ciureu a apărut: »Abecedar« seu întăia carte de cetire pentru copii și copilele din anul I de școlă, întocmit de mai mulți prieteni ai școlii. Prețul 20 cr. — »La Bucureșci« a eșit: »Curs elementar de artilerie«, de maiorul P. St. Vasiliu-Năsturel, volumul este însoțit și de un atlas. — »La Piteșci« a apărut, în editura dlui Emanoil Popescu: »Micul curs de istoria Românilor«, însoțit de două charte ale imperiului roman și a Daciei, ediția a treia, de M. S. Andreian. — »La Mizil«, județul Buzeu, se allă de vëndare, la autorul G. S. Gonean: »Invetămăntul intuitiv în școlile începătore, conducător al invetătorului«.

Biblioteca copiilor. Din publicațiunea aceasta, editată de librăria N. G. Ciureu în Brașov, erăș primăram două broșurele. Broșurica nr. 21: »Doi frați și două sorori«, convorbire întocmită pentru copii de Ion Dariu; nr. 22: »Picătura de apă« istorióră instructivă, după organul pedagogic. Prețul unui numer e 2 cr.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Sciri teatrale și musicale. Dna Aristita Roman-Manolescu, distinsa artistă a Teatrului Național din Bucureșci, a studiat la Paris un rol nou în comediora »Vincenette« de Paul Barbier, care se va jucă la Bucureșci în viitorea stagiune. — Dna Irina de Vladaiă, angagiată de astă-tómnă la Opera-Comiă din

Paris, va cânta în curând în Teatrul Național din București, la reprezentațiunea ce se va da acolo în folosul victimelor dela Opera-Comică din Paris.

Baritonul N. Popovici la regina României. Joi, în săptămâna trecută, baritonul Nicolae Popovici a fost invitat de regina la palat, unde suverana intrunise mai multe dame din societate ca să asculte pe tânărul artist. După ce l'a ascultat un ceas și jumătate, spune »România Liberă«, M. S. încântată, se aședea la clavier și acompaniază pe cântăreț aproape neîntrerupt, și c'o vedită și nespūsă satisfacțiune, vr'o trei ore. S'au executat astfel vr'o treizeci piese din diferiți compositori, cu deosebire din Schumann și Schubert. Dl Popovici a cântat și câte ceva din compozițiunile dlui George Dima, printre cari și »Mein Himmel« de Carmen Sylva. M. S. a exprimat cuvinte de laudă pentru compositorul român și i-a spus dlui Popovici, că dorește să-l audă și la Sinaia, în reședința de veră.

Dra Aneta Basarabescu. Cetim în »Românul«: Mercuri seara a fost la dl B. Franchetti, cunoscutul profesor de muzică și impresariu de teatru, o serată musicală, la care a fost invitați mai mulți amatorii de muzică. La această serată o elevă a dlui Franchetti, dra Aneta Basarabescu, a delectat adunarea prin executarea mai multor bucăți musicale. Dra Basarabescu a cântat între altele, acompaniată de dl dr. Steiner, un amator de muzică, duettele din operele »Trovatore« și »Ughenotii«, romanța »Plâng amar« compusă de bătrânul Franchetti, precum și romanța »Sunt părăsită«, compusă de dl Felician Franchetti. Atât ca voce, cât și ca cunoștință și simțire musicală, dra A. Basarabescu n'a lăsat nimic de dorit și face onoare profesorului dsale. Dra Basarabescu ar trebui să-și producă vocea și în public, unde de sigur va avea succes. Săntem informați chiar că un concert se va organiza în curând în scop filantropic, la care va da concursul și dra Basarabescu.

O nouă piesă musicală română a eșit de sub tipar la Arad. Titlul ei este »Crișana«, dans național, autorul dl Ioan Vidu, profesor de muzică la seminariul gr. or. de acolo, carele acuma intră întăia-ora în arena publică. Recomandăm această piesă atențiunii damelor, cari se ocupă cu muzica. »Crișana« e compusă pentru pian și costă 50 cr. Spriginirea va îndemna pe autor să-și continue lucrarea pe terenul acesta atât de părăsit la noi până acuma. Se află de vândare la M. Klein jun. în Arad.

CE E NOU?

Sciri personale. *Regele și regina României* s'au mutat la Sinaia, unde vor rămâne totă veră. — *Dl dr. Victor Babeș* a depus în săptămâna trecută jurământul pentru noua sa catedră dela facultatea de medicină din București; dsa va începe în curând o excursiune științifică la Viena, Heidelberg și Paris. — *Dl Eugeniu Iovian*, fost subjudex la judecătoria din Aiud, s'a numit jude la tribunalul din Sibiu. — *Dl Aurel Oprea*, candidat de avocat, din comitatul Caraș-Severin, a fost promovat de universitatea din Budapesta la gradul de doctor în drept. — *Dl Nicolae Comșa*, vice-notar la judecătoria cercuală din Teregova, la 4 l. c. a depus examenul de jude, la tabla regescă din Budapesta. — *Dl Sigismund Cziplé*, avocat și fost deputat la dietă, s'a numit jude la tribunalul din Sighet-Marmației. — *Dl Alesandru Cziplé*, notar la tribunalul din Zelau, a fost numit subjudex la judecătoria cercuală din Boroș-Ineu.

Hymen. *Dl Ion Catona*, învățător în Șarpatoc, la 6 iunie ș-a serbat acolo cununia cu dra Elena Bucșa. — *Dl Toma Hanes*, funcționar la institutul de cre-

dit și economii »Ardeleana« din Orăștie, la 12 iunie se va cunună cu dna Maria Sibișan ved. Marciac din Orăștie.

Poetul Mihail Eminescu a primit, spune »Liberalul«, din banii adunați prin listele poporane de către elevii și elevele școlii de pictură din Iași, două sute de lei ce i s'au trimis pe adresa surorii sale doăra Henrietta Eminescu, sub a căreia îngrijire se găsește în Botoșani. Doăra răspundând de primirea banilor, scrie și aceea, că Eminescu de altmintelea se află bine, și că a făcut trei poezii: dar suferă de rănila dela picior. Medicul inse a spus că i garantează că se va îndreptă cu totul dacă se va duce la Lacul-Sărat. Inse după cum este știut că-i lipsesc spesele, apoi în interesul de a pute merge la băi, sînt rugate toate persoanele, la cari s'au incredințat liste să binevoască a trimite banii cât de puțin au încesat până acum, păstrând listele până la completarea lor.

Mișcări electorale. În cercul Sasca în Caraș-Severin s'a candidat dl Vincentiu Babeș, cu programă națională; contracandidatul seu este Ioan Asbóth, consilier la ministerul de externe. În cercul Beciche-recul mic, în comitatul Timiș, s'a candidat deputatul de pân' acum Atanasiu Răcz, cu programă guvernamentală. La Șirî'a, în comitatul Arad, o conferință electorală a candidat pe dl protopresbiter gr. or. de acolo George Popovici, cu programă națională. La Ceica în Biharia, Iosif Vulcan neprimind candidatura ce i s'a oferit, în contra deputatului de pân' acum dl Alesandru Roman, a fost candidat dl Sylviu Rezei, secretar episcopesc și notar consistorial gr. c. de Oradea-mare, care a primit candidatura: astfel la Ceica vor fi doi candidați, amândoi români și amândoi de partida guvernamentală. La Șugatag în Marămureș s'a candidat dl Petru Mihályi, care pân' acum a reprezentat cercul Vișeu, cu programă opozițională moderată.

Un regiment românesc, regimentul de infanterie nr. 31 marele duce de Meklenburg-Strelitz, care se recrutează din giurul Sibiului, a serbat la 7 l. c. în Viena stințirea noului seu drapel. Nașa regimentului a fost principesa Stefania. După stințire, regimentul puse jurământul în limba română pe noul drapel. După mișdădi s'a dat un banchet în castelul din Luxemburg. Drapelulele regimentului de infanterie nr. 31 au fost coronate cu lauri în nenumărate lupte și băta: dela 1741, adică de când regimentul s'a inființat sub numele »Haller« s'a numărat totdeauna ca cel mai brav între cei bravi; sub acest nume îi cunoșcea și temea dușmanul în războiele silesiane, în războiul de șapte ani, în războiele cu Francezii, câștigându-si la Aspern lauri neuitați ca infanteria Benjawsky, la 1859 se luptă la Magenta și Solferino, ér la 1866 la Custoza cu o vitejie nespūsă.

Nume românești în America. La extremitatea sudică a Americii meridionale, despărțită de continentul american prin strimlora lui Magellan, se află insula puțin explorată încă, numită »Tiera del Fuego« adică »Tera de foc«. În tómnă anului trecut, inginerul Iuliu Popper a întreprins sub auspiciile guvernului argentin o expediție în acea țără și a studiat-o în curs de mai multe luni. Ca ori-care explorator, densusul a dat diferite numiri riurilor, munților etc., ce le descoperia dsa pentru întăia-dată. Astfel un șir de munți pórta numele »Sierra Carmen Sylva«, mai găsăm un riu denumit »Rio Carmen Sylva«, altul »Rio Ureche«, altul »Rio Rosetti«, mai găsăm în fine »Punta« (Capul) Sinaia și altele. Dl Popper a ținut despre explorațiunea sa o conferință la 5 martie 1887, la institutul geografic argentin din Buenos-Ayres și acolo totodată a presintat și o chartă a insulei, în care se află numirile românești amintite. Această enigmă geografică ni-o esplică dl George I. Lahovay în »Epoca« din Bucu-

reși așa, că dl I. Popper este născut la București și probabil crescut acolo, poate chiar în institutul dlui Urechia. De aceea a dat unor munți și râuri din Țera-de-foc numiri românești.

Două telegrafiste la camera deputaților. Camera deputaților dela Viena a avut la 24 mai o plăcută surprindere. Grațiile se întâlnesc foarte rar în această localitate, cu atât mai plăcută eră senzațiunea ce a produs visita a două fete frumoase în această arenă a luptelor politice. Domnișorele Fraunfall și Bultolo s'au prezentat la palatul corpului legislativ în calitatea unei deputațiuni spre a mulțumi în numele colegilor lor pe dnii Uhlumecy și doctorul Roser, care cu bun succes îmbrățișase cauza lor, propunând adăogirea lor salariului meschin a funcționarilor femeiești la poștă și la telegraf. Domnul Chlumechy în anul trecut și doctorul Roser în trecutele zile cu ocaziunea desbaterilor bugetului a interpelat în favoarea lor pe ministrul de comerț, Marchesul de Bacqhem, care în răspunsul său a declarat că cu începerea dela Iuliu se va adăoga salariul funcționarilor impiegate la poștă și la telegraf. Frumosa deputațiune făcu o bună impresiune asupra reprezentanților poporului. Domnișorele erau îmbrăcate într'un fel de uniformă, adică ambele purtau o toaletă identică: pălării albastre și rochii simple de culoare închisă. Se înțelege cât de mult a fost invidiat de colegii lui domnul Chlumecky care le primi în camera particulară a președintelui. Mai puțin noroc a avut doctorul Roers care le-a primit în culoarul salei. Limbele rele au pretins că cumetrele de lotărie ar fi ales din sânul lor cele mai frumoase fete ca să-l corupe și să-l îndemne a încetă odată cu opozițiunea lui în contra lotăriei.

Baletul în Japonia. Corespondentele diarului „Times” scrie următoarele: Danțul este grav și nobil; el este mai mult o urmare de mișcării grațioase și de evoluțiuni plăcute și cu totul dibace decât o pantomimă, ca baletele noastre. În tot casul baletul în Japonia prezintă ochilor cea mai frumoasă priveliște. Danțuitoarele, toate tinere, frumoase și nu desbrăcate ca la noi, ci îmbrăcate cu niște costume încântătoare, intră în două rânduri pe două uși cari se allă de amândouă părțile lojei imperiale, pentru a se duce în fundul scenei. În mersul lor fac niște mișcări apröpe insensibile, și combinate astfel ca să arate totă eleganța atitudinilor lor. Nu este vorbă d'a jucă o piesă fără vorbe seu d'a exprima cutare seu cutare simțemnt general al omenirei, ci d'a satisface privirea printr'un fel de poemă a grației ș-a mlădirei femeiești. Aceste danțuitoare, seu maiko, nu au nici odată mai mult de 16 seu 18 ani și sânt în special cele mai frumoase și formele cele mai perfecte. Nu este una în care să nu se incarneze tipul japonez cel mai dulce și mai seducător al fetelor la această vîrstă. Ele sânt îmbrăcate în rochii de crep de culorile cele mai variate, cu kimono, seu o cari-gătoare lată de mătăsa, printre përul lor cel negru sânt semenate flori naturale; în mâinile lor cele mici țin câte un eventualiu, care jöcă rolul de căpetenie în evoluțiunile lor; abia li se vëd picioarele lor cele mici ca de păpușă sub veștmintele lor cele frumoase cari formeză pe corp niște plaiuri sculpturale. Ele inainteză din amândouă părțile pentru a se intëlmi pe scenă, a se amestecă, a se separă și a face sute de evoluțiuni pe un ritm încet și dulce. Danțul lor, în totdeuna decent, prezintă priveliștea cea mai frumoasă a unor unde intr'una în mișcare, ér nu niște sfortări individuale și penibile. El are de obiect de a

pune în evidență grația, eleganța, armonia liniilor ș-a culorilor, frumusețea stofelor, precisiunea mișcărilor, precum asemenea și cele mai nobile tradițiuni ale etichetei femeiești.

Maialuri. La Brad se va da în 11 iunie un maiial, de cătră inteligența română din localitate. — La Seliște reuniunea pompierilor a arangiat la 6 iunie n. un maiial, în locul numit „Maialat”. — La Sibiu în aceeași ținură școlele gr. or. maiialul. — Tot la Sibiu școlele române de fete și Reuniunea română de cântări vor arangia astăzi sâmbătă la 11 iunie maiial. — La Cluj Reuniunea sodalilor români va da la 13 iunie o petrecere de vëra la „Capul turcesc” cu această ocaziune elevii de meserie susținuți de reuniune se vor produce cu declamări și li se vor împărți veștminte de vëra.

Necrolöge. Dl Alesandru Serafin, senator magistratual în Hașeg, împreună cu soția sa Fira, la 26 maiu au avut a îndura o grea lovitură, prin pierderea drăgălașului lor Iiu Pompeiu-Carol, în etate de 7 ani. În mormântarea s'a sëveșit în 28, fiind present un public numeros, fără deosebire de naționalitate. Servitiul funebreal Pa indeplinit protopresbiterul Ioan Rațiu și parocul George Ciuciu. El plâng și-l gelesc, afară de părinți, unchi, mătușe, frații și surorile Domnica, Aurora, Hortensia și Amelia și invetătorul cu conșcolarii sei. — Nicolae Moldovan, paroc gr. or. în Mociu, a murit la 28 maiu n. în etate de 67 ani, servind ca preot 41 de ani.

Ghicitöre de semne.

De Maria Silvia Danila.

E + a o'a + ?)i = ?.

*i = u 'a + a i = ? + ? i = ?.

* + e i = Δ i ? i a i i u + Δ u.

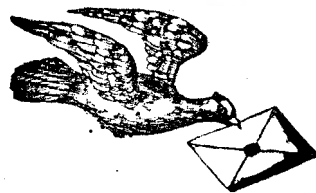
E' + 'Δ e e e i u = a

: o + l a Δ u = e - a * n = u = u

) i l i Δ e a a) * u Δ a Δ u.

Terminul de deslegare e 30 iunie. Ca totdeuna și de astă-dată se va sorti o carte între deslegători.

Pösta Redacțiunii.

Buleți. Döră în nr. viitor. *Drei I. C. în C.* Nu ve putem servi, căci nu cunöșcem condițiunile.

Dnei G. P. în II. Vom alege din ele.

Drei R. C. în T. Ne mirăm, căci de aici se trimite regulat și 'n toate părțile se și primeșce

astfel.

Beatrice. Au sosit töte. Vor umrä pe rënd. Salutare!

O dorință. Incepe bine, dar strofa din urmă strică totul. S'o inlocuești cu alta idee!

Drei G. P. în H. Vom alege din ele.

Cälindarul sèptemânei.

Diua sèpt.	Cälindarul vechiu	Cälind nou
	Duminea 1. Ev. dela Luca c. 10, gl. 8, a invierii 1.	
Duminea 31	Par. Erimie	12 Basilides
Luni	1 Mart. Iustin	13 Ant. de Pad
Martì	2 Par. Nichifor	14 Antonie
Mercuri	3 Mart. Luchian	15 Vitu
Joi	4 Par. Mitrofan	16 Susana
Vineri	5 Par. Doroteiu	17 Rainer
Sâmbătă	6 Par. Visarion	18 Leontina

Proprietar, redactor răspundător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Otto Hügel în Oradea-mare.